

Nagysikerű falunap Mihályteleken

Vasárnap Mihályteleken a helyi néprfrontcsoporthoz, a párt és KISZ-szervezet, a nőtanács, a Mihályteleki Új Élet Tsz és a Gárdonyi Géza általános iskola falunapot rendezett. Szeged e külső településén az első falunap színvonalas volt és teljes sikert hozott.

Délelőtt 9 órakor az általános iskola folyosóján elhelyezett emléktáblát koszorúzták meg a falunap rendezői. Ezt követően Sziládi Sándor, a néprfront III. kerületi bizottságának elnöke megnyitotta a Mihálytelek múltját, jelenét és jövőjét bemutató kiállítást, amelyet a falu pedagógusai hívtak életre. A kiállítási termet zsúfolásig megtöltötték az érdeklődő mihálytelekiek, akik a nagyszerű kiállításon összesűrítve sorsuk tükrét kapták.

Délelőtt 10 órakor az iskola két egybenított tantermet népesítették be a mihálytelekiek. Szalma János iskolaigazgató, a néprfront helyi csoportja vezetőjének megnyitó szavai után Arvai József mérnök, a városi tanács vb-elnök-helyettese nagy figyelemmel hallgatott előadást tartott Mihálytelek kialakulásáról, jelenéről és a város távlati fejlesztésébe illesztve a település jövőjéről. A középkor egykori halászfaluja, Mihálytelek a felszabadulást követően fokozatosan fejlődött. Egyesekbe került az Új Élet Tsz, s egyre gazdagodik. Eljutott a vilány a külső településre és a rádió mellett egyre több a televízió is. A Mihályteleken keresztülvezető utat portalanították, kerékpárút épült az úgynevezett paphalmi töltésen, több utca gyalogjárót kapott, újabb kutakat fúrtak stb. Az igen rossz állapotban levő szeged-mihályteleki állami utat, amelyen autóbussz közlekedik, még az idén — a lakosság régebbi jogos kívánságát teljesítve — kija-vítják, pormentes burkolattal látják el.

Az orvosi rendelő és a bölcsőde a mihálytelekiek társadalmi munkájával épült meg. Új családi házak is épültek, van a településnek művelődési otthona, melyet még az idén bővítenek, korszerűsítik.

Mihálytelek 1955 óta Szegedhez tartozik, egyike a város legfejlettebb külső településének. A párt és a kormány politikájának megfelelően Szeged távlati fejlesztése során Mihálytelek városi fokozatba lép. Ebből azonban súlyos tévedés lenne azt hinni, hogy Mihályteleken évtizedes távlatokban eltűnnek a földszintes családi házak, s helyüket többszintes bérházak, vagy toronyházak foglalják el. Mihálytelek az általános fejlesztés során korszerű földszintes házakkal, egy nagyméretű kertvárosi részre lesz. A programterv elképzelése szerint a kertváros, illetve előváros Ságváritelepből, Hattyastelepből és Mihálytelekből fog állni, s beépül a települések között levő területre is. A városi fokozatot pedig a teljes közművesítés, a magas szintű kulturális, egészségügyi ellátottság, a korszerű közlekedés stb. adja.

A nagy tapssal fogadott beszámoló után sokan tettek közérdekű észrevételeket. Egyebek között jogosan kértek, hogy a tanács tartsa napirenden kisipari szolgáltatóház építését, a település vízellátásának, út- és járdahálózatának további javítását. Sürgősen kell intézkedni azért, hogy legyen a fiataloknak sportpályájuk, s így

megvalósuljon régi kívánságuk. Csak területet kérnek, és a pályát társadalmi munkával teremtik meg.

A gyűlés után a szegedi vendégeknél Nagy István tsz-elnök és Frank Iván főagronómus mutatta be az Új Élet Tsz központi majorját, a gyarapodó közös gazdaságot.

Különösen tetszett a korszerű csibenevelő, amely évenként 75 ezer aprójószág-gal segíti a lakosság húselállítását.

Délután sportműsor szórakoztatta a falusiakat. Este a zsúfolásig megtelt művelődési házban folytatódott a program. Itt a mihályteleki általános iskola úttörői, a helyi KISZ-szervezet színtársai és a Szegedi Tanárképző Főiskola énekkara adott nagysikerű kulturális műsort. Dr. Vajda László, a Szegedi Tanárképző Főiskola tanszékvezető tanára a kulturális program keretében az irodalomról, Gárdonyi Gézaról tartott előadást.

Csak sajnálni lehet, hogy a falunap nem váltotta ki az illetékes III. kerületi tanács vb-elnökének és vtitkárnak érdeklődését még a megjelenés erejéig sem.

Kölcsönző a lakóházban

Már nem is tudják, ki-nek az ötlete volt. De ez nem is tartja lényegesnek. Annál inkább azt, hogy a javaslatból valóság lett s ez a valóság megkönnyítette a Kossuth Lajos sugárút 49-51. szám alatti házak asszonyainak (sőt férjeinek is!) második műszakját. De mi is történt?

Igy kezdődött

A szövetkezeti házból 79-en laknak. Az első pillanattól kezdve igen jó a kollektív szellem. Segítettek egymásnak ügyes-bajos dolgok intézésében is. Így történt aztán, hogy miután jól ismerték egymás gondjait-bajait, felfigyeltek arra: a ház két mosókonyhájának (az egyik a Kossuth Lajos sugárút, a másik az Eszperanto utcai oldalon van) csak az egyik helyiséget használják, a másikban kihasználatlanul állnak a gépek. Egy megbeszélés során az is kiderült,

hogy az egy mosókonyha és felszerelése elegendő a lakóknak. Így elhatározták, az egyik mosókonyha berendezését eladják, s az áráért olyan háztartási gépeket vesznek, amit valamennyien tudnak majd használni.

Megállapodás

Az elhatározást hamarosan tett követte. A mosókonyha berendezésének áráért centrifugát, porszívót és a lakásban is használható kisebb háztartási gépet vettek. Arra is gondoltak, hogy a sok használatban a gépek elromolhatnak, s a javítást valahonnan fedezni kell. Ezért megállapodtak abban, hogy óránként 1 forint 50 fillért fizet bármelyik gépet, aki használja.

Valakinek azonban kezelni is kell a gépeket, s őrzeni a begyűlt pénzt. Valamennyien az eddigi is oly szolgálatkés Déksz Gyula bácsira gondoltak. Ő és felesége szívesen vállalta a megbízatást,

amikor egészséges ember valami ügyes-bajos dolga miatt kórházba, vagy rendelő intézetbe vetődik, akaratlanul is elcsodálkozik azon: mennyi baj, alattomos betegség leselkedik ránk? S milyen heroikus küzdelmet kell folytatni, s mekkora anyagi, szellemi áldozatok szükségesek azért, hogy mind hosszabb legyen az emberi élet. És csak nagyon ritkán jut eszünkbe, hogy az emberi élet meghosszabbítása milyen összefüggésben áll egy másik nagy gyógyászati ággal, az állatorvosi munkával. Nemcsak arra gondolok, hogy számos fertőző betegség — például a tbc — az állatokról közvetlenül terjedhet át az emberekre, hanem arra is, hogy az egészséges, munkaképes ember szervezete mind több és jobb minőségű állati eredetű ételmezt, húst, tejet, vaját, egyebet kíván, melyek csak egészséges állatoktól származhatnak.

Ebből az következik, hogy az állatorvosi munkának, az állatgyógyászatnak legalább olyan nagy szerepe van, mint az emberi egészségvédelemnek, mert hiszen végső fokon ez is az egészséges embert szolgálja. Mégis sokkal kevesebbet beszélünk, s talán még kevesebbet áldozunk e nagyon fontos munkaterület fejlesztésére. Ezt abból is megállapíthatjuk, hogy még mindig sokkal kevesebb állatorvos dolgozik a mezőgazdaságban, mint amennyire a mai viszonyok között szükség lenne. Egé-

szén az utóbbi időkig a keltetésénél kevesebb gondot fordítottunk az állatorvos-képzésre, a kiöregedő, nyugdíjba vonuló szakemberek pótlására. Ezek ellenére is azt mondhatjuk falvainkban az állategészségügyi munka mind nagyobb sikereket tud felmutatni. Ezt egyértelműen bizonyítják az országos, a megyei s a szegedi járás statisztikai adatok is.

A szegedi járásban jelenleg 21 állatorvos és 7 állategészségügyi felcser látja el az állategészségügyi szolgálatot. Sokszor éjt nappallá téve dolgoznak és munkájukban mind nagyobb szerephez jut a megelőző védekezés. És ha mégis sok még az állategészségvédelemben a tűzoltó, lokalizáló munka, az első-sorban nem az ő hibájuk. Nagyon sok más körülmény — tartási, takarmányozási, gondozási viszonyok is közbeszólnak. A szegedi járásban az állatorvosok egyik nagy munkaterülete a szarvasmarha-gümőkör elleni küzdelem. 1963 első felében a tsz-ekben például 5683 darab, a háztáji gazdaságokban pedig 17 ezer 3 darab szarvasmarhát vizsgáltak meg és szükség szerint részesítették gyógykezelésben. A közös marhaállomány 7,7 százalékát találták fertőzöttnek, míg a háztáji gazdaságokban 1298 udvarban 1395 fertőzött állatot derítettek fel. Első hallásra sokalljuk azt, hogy a közös állománynak 7,7 százaléka, az egyéninek pedig 8,2 százaléka fertőzött. Azonban mégis nagyszerű számok ezek, ha mellettük azt is látjuk, hogy például a háború előtti magyar mezőgazdaság szarvasmarha-állományának mintegy 39 százaléka volt tbc-s, vagy pedig pozitív reakciójú állat. E tények nagyszerűen érzékeltetik állatorvosaink küzdelmes munkájának eredményeit.

Meg kell említenünk azt is, hogy a szegedi járásban is mind több a tbc-től mentes gazdaságok száma, melyek — a jó állategészségügyi munka jutalmaként — az általuk termelt tej és hús után tekintélyes ártöbbletet kapnak.

Nagy erőfeszítéseket tesznek körzeti állatorvosaink a baromfi egészségvédelem területén is. Tavaly összesen 670 ezer baromfit oltottak be pestis ellen, amellyel, hogy a többi állatfajta egészségvédelmét és gyógyítását is elvégezték. A legnehezebb állategészségügyi munkaterület jelenleg is a sertésállomány védelme. Az évenként ismétlődő veszteségek még mindig a sertésenyésztésben a legérzékenyebbek. E tekintetben is egészséges, javuló folyamat van kibontakozóban. Például 1961 negyedik negyedében az átlagos sertésállomány 10,4, 1962 hasonló időszakában pedig 10,8 százaléka hullott el, fertőző gyomor-bélgyulladásban és más betegségekben, 1963 utolsó negyedére viszont már kerek 6 százalékra csökkent a veszteség. Az idei tél folyamán főleg a tartós és szilárd hűtés miatt az elhullás valamelyest emelkedett. Az emlékedés arra int bennünket, hogy a télre való felkészülést nem októberben kell elkezdünk, hanem már a nyár elején. És nemcsak úgy, hogy a pénzügyi hatóságok már nyár derekán rendelkezésre bocsássák a szükséges összegeket — és gondoskodnak építőanyagokról is — hanem már a tavaszi vetésnél figyelembe vesszük a téli vitaminigényeket. A röskei Kossuth Tsz-ben például egyrészt azzal magyarázzák a sertésenyésztésben elért országosan is figyelemreméltó eredményeket, hogy a szoptatókócskák téli étrendjében állandóan jelen van a friss nyers szeletelt sárgarépa is. Ezek után tenyésztési eredményeik élettani szempontból is szinte maguktól értődnek.

Az imént a tavalyi utolsó negyedévi elhullásból eredő veszteségeket 6 százalékkal jelöltük. Az egész éves veszteségek adatai pedig 6,8 százalékot mutatnak. Ez szám szerint 6321 sertést jelent. Ha a jövőben a tsz-ek szakemberei, állattenyésztői még több segítséget nyújtanak az állatorvosoknak, ez a kár minimálisra csökkenthető. Ugyanis a sertéselhullás nagyon aránytalanul okozik meg a gazdaságok között. Míg egyes tsz-ekben egyáltalán nincs figyelemre méltó elhullás, addig egymásután sorakoznak az olyan gazdaságok, mint a sándorfalvi Rózsa Ferenc, a deszki Kossuth és a kübekházi Sárló Kalapács tsz-ek, melyekben »érthetetlenül« (1) évente négy-öt száz sertés elpusztul. És az állatorvos hiába tett meg mindent, mert vannak még gazdasági vezetők, akik úgy vélik, hogy injekciókkal is »fel lehet« nevelni a jószágot. Minek hát a jól teljesített fiastató, hizlalda, minek a szakszerű takarmányozás és a higiénia?

A szegedi járás állatorvosainak nagy érdemük van abban is, hogy a juhtenyésztés a tervezettnél nagyobb mértékben fejlődött a falvakban. Eredményesen vették fel a harcot a juhok tüdő-, gyomor-, bélférgesedése, a méteykor és bűdös sántaság, valamint a rühösödés ellen, melyek szinte egytől egyig hagyományos, rengenget kárt okozó betegségek voltak eddig. Tavaly 42 tsz-ben 16 584, a háztáji gazdaságokban pedig 10 825 juhot szűrték át. Rühösödést például már sehol sem találtak. Állatorvosaink derekas gyógyító és felvilágosító munkájának a bűdös sántaság is megszűnt, mint tömegbetegség. Bár ez még helyel-közzel előfordul, az ápatlan, vizenyős, fertőzött legelők miatt.

Nagy erőfeszítéseket tettek a járás állatorvosai a tenyészállatok vemhesedési százalékának emeléséért is. Ebben a munkában különösen nagy segítségre van szükségük. A tsz-ekben tavaly a szarvasmarhánál 74, a háztáji marhaállománynál pedig 68 százalékos vemhesedést tudtak biztosítani. A tenyészállat-állományokon belül sok még a meddő jószág. A meddő állatokat gyógyszeres kezelésben részesítették, s mintegy 50 százalékos gyógyulást tudtak elérni.

Körzeti állatorvosok, állategészségügyi dolgozók mindennapos nehez munkájáról és sikereiről csupán néhány beszédes adatot ragadtunk ki. Ezek is élesen bizonyítják azonban: talán sohasem tudjuk eléggé becsülni fáradozásaikat. Amikor azt gondolják, végre alhatnak egy nyugodt éjszakát, egyszerűen zörgetnek az ablakon, doktor úr, azonnal jöjjön! És van, amikor virrasztani is kell a beteg állatok mellett. Az állatorvos felelősséggel tartozik azért is, hogy a felügyelete alá tartozó gazdaságokból kikerülő állati eredetű élelmiszerek egészségesek, emberi fogyasztásra alkalmasak legyenek.

Mindezen túl az állatorvosok közéleti emberek is. Vannak közöttük hazafias népronttítók, megyei, járási, községi tanácsstagok és a legkülönbözőbb társadalmi problémákban várják tőlük a jó javaslatokat, segítséget. S nem is fukarkodnak ezekkel. Pedig többüknek — például az üllési, baksi, forráskúti, szatmazi, pusztamérgesi, zákányszéki körzeti állatorvosoknak — még megfelelő lakásuk sincs. Nem egy közülük már messze túl jár élete delelőjén és várja, hogy könnyítsék munkáját az új, fiatal kollégák. Azok pedig nehezen jönnek. Éppen ezért többet kell a jövőben azzal a gondolattal is foglalkozni, hogy a tsz-ek leendő állatorvosok számára is alapítsanak ösztöndíjakat. S a nagyobb szövetkezetek már most gondoskodjanak arról, hogy mihamarabb legyen majd saját állatorvosuk is.

CSEPI JÓZSEF

Új gép az újuló üzemben

A szegedi textilművek fonodájában újdonság köszönti a látogatót. Szerelik a pille-lefúvó és szívóberendezést, amely nemcsak a gyűrűfonók munkáját könnyíti meg, hanem felszabadít néhány géptisztítót is, kiket az üzem más munkahelyein foglalkoztathat majd a vállalat vezetősege.

A Stemmann osztrák cég által gyártott pille-lefúvó és szívóberendezés sínnyalán mozog a gépek körül. Körbenjárás közben ráfúj a gépre, s így a szálló pamutpor, pehely nem rakodhat rá. A padlóra hullott pihét pedig szívóberendezésével felszívja. Egy ilyen berendezés a gyűrűfonó gépekből nyolcat, az új csarnokban pedig tízet tisztít majd. Így egy-egy helyre körülbelül tízperces időközönként jut el. Jelenleg a gép szerelési munkálatait végzik. A gép beszerelésével, használatával sokat tesz a vállalat a minőség megjavításáért.

Ezt a berendezést már ismerik hazánkban. Működik egy-egy példánya a miskolci, kaposvári fonodákban, a Lőrinczi Fonóban, és a Magyar Pamutipar telephelyein is. Az országban a szegedi textilművek fonodája az első, ahol a teljes gépparkra szerelik fel a pille-lefúvó és szívóberendezést.

